

◆ تاریخ مجلس

هفتم اسفند ماه ۱۳۹۴ می تواند سال های آینده، روزی در تاریخ ایران لقب بگیرد که مردمانش گامی به سوی دموکراسی و توسعه برداشته اند. البته همه ما خوب می‌دانیم که در تاریخ پر فراز و نشیب معاصر، در نقش مشارکت مردم در بهبود اوضاع همیشه تردید بوده و هست. بنابراین این انتخابات نیز از این امر مستثنی نخواهد بود. هیچ یک نمی دانیم که به شرط حضور مردم، صبح ۸ اسفند چه اتفاقی رخ خواهد داد. اما یک چیز را خوب می دانیم. آن هم این نکته که روند و سیر تاریخ سیاسی (به خصوص دو دهه اخیر) به خوبی نشان می‌دهد که شاید شرکت کردن در انتخابات چیزی را عوض نکند (شاید هم بکند ! کما اینکه در ۷۶ و ۷۸ و اخیراً ۹۲ عوض کرد) اما قطعاً و حکماً شرکت نکردن در انتخابات راهی به سوی بهبود نخواهد داشت. به بیانی بهتر شاید ما جوانان دنبال تضمینی برای شرکت در انتخاباتیم. دریغ که در دنیای سیاست تضمینی نیست. هیچ یک از سیاست مداران با اخلاق و مردم شناس تضمینی به ما نمی دهند که اگر تمام توانمان را در انتخابات به کار ببریم، حتماً ایران سیری پر شتاب به سوی توسعه طی خواهد کرد. لکن به جای آن تضمین خواهند داد که عدم شرکت حتما چیزی را عوض نخواهد کرد و چه بسا بدتر کند (کما اینکه در ۸۴ چنین شد). بنابراین نگارنده تصور می کند که وظیفه ما نه کشِ-های سیاسی پر درد سر و تخصصی است و نه اقدامات پر هزینه و کم فایده. بلکه وظیفه آسان و ارزان و کم دردسر ما همان برگه رای است و بس! تا عالمان و متخصصانی به مجلس روانه کنیم (یا حداقل تلاش کنیم) که کمتر پشت تریبون-های مجلس شعار مرگ بر این و آن بدهند و فکری به حال اقتصاد و حقوق شهروندی و قانون اساسی مغفول مانده در این مملکت کنند.

دراین ویژه نامه تا روز انتخابات تلاش کوچکی خواهیم کرد تا به اختصار به آن چیزی که در مجالس بعد از انقلاب رفته است، بپردازیم.

◆ اخبار انتخابات

ناگفته های ردصلاحیتها از زبان سخنگوی مستفی -

جنتی هنوز شیوه احراز صلاحیت نامزدهای خبرگان را در جمع ۱۲ نفره شورای نگهبان نگفته است.

هیچ اطلاعی از کم و کیف بررسی صلاحیت خبرگان ندارم.

جنتی جلسه ای برای شنیدن دفاعیه داوطلبان تشکیل نداده!

هنوز فرصت نظارت استصوابی فراهم نشده/نسیم آنلاین

در هفته های اخیر،لیستهای اولیه ای از دو جریان اصلاح طلبان و اصولگرایان برای تهران و دیگر شهرها منتشر شده است. در این بین در لیست اصلاح طلبان تهران-با-

وجود رد صلاحیتهای گسترده، اسامی افرادی چون "محمدرضا عارف"،"الیاس حضرتی" و "علی مطهری"دیده می شوند. همچنین در لیستهای متعددی که از طرف اصولگرایان منتشر شده است (که خود نشان از اختلاف میان گروه های مختلف اصولگرایی دارد)،نامهای اشخاصی چون"مرتضی آقاآهрани"،"مهرداد بذریاش"و"علیرضا زاکانی"به چشم می خورد که به تدروی شهره اند.

اجتماع شماری از ایثارگران معترض مقابل شورای نگهبان -

علیرضا متانی، دبیر کل حزب دفاع از ایثارگران و قانون ،به «ایران» خبر داد که تعداد بسیاری از ایثارگران با استناد به بند ۱ ماده ۲۸ یعنی عدم التزام به اسلام و قانون اساسی رد صلاحیت شده اند.وی افزود: اگر با هر عنوان دیگری ما را رد می کردند شاید این گونه معترض نمی شدیم که حالا گفته اند ایثارگران به اسلام التزام ندارند!خبرآنلاین

اعلام موضع انتخاباتی سید محمد خاتمی -

ملت را از سرمایه‌های گرانقدر کشور و انقلاب محروم کرده‌اند؛ اما ما به امید زنده‌ایم.

بر این باورم که با وجود محروم ماندن ملت از وجود بسیاری از چهره‌های شایسته در میان نامزدها برای هر دو انتخابات، کم نیستند افراد و نیروهای دلسوز ملت و دارای تخصص و آگاهی کافی و دارای برداشت درست از آرمان‌های انقلاب و وفادار به آرمان‌های اصلاح‌طلبانه که می‌توانند در خدمت مردم دلسوز باشند.

رد صلاحیت آیت الله سید حسن خمینی -

سید حسن خمینی که برای شرکت در انتخابات مجلس خبرگان نام نویسی کرده بود،به دلیل عدم احراز شرط "اجتهاد در حدی که قدرت استنباط بعضی مسائل فقهی را داشته باشد و بتواند ولی فقیه واجد شرایط رهبری را تشخیص دهد"،از سوی شورای نگهبان رد صلاحیت شد. این در حالیست که پیش از این اجتهاد ایشان از سوی مراجعی چون آیات عظام جوادی آملی و وحید خراسانی تایید شده بود. در عین حال، شورای نگهبان تعدادی از متقاضیانی که مانند سید حسن خمینی در آزمون شرکت نکرده بودند را، تایید صلاحیت کرده است

عضو حقوقدان شورای نگهبان با بیان این که هنوز شرایط نظارت استصوابی ۱۲ عضو این شورا فراهم نشده است، گفت: به این دلیل هیچ اطلاعی از فرایند تایید صلاحیت -

های خبرگان ندارم. نجات الله ابراهیمیان در پاسخ به این سوال که آخرین اخبار درباره صلاحیت های داوطلبان خبرگان رهبری چیست؟ گفت: همانگونه که در انتخابات مجلس شورای اسلامی و تصمیمات هیات اجرایی نظارت استصوابی دارند، در انتخابات خبرگان نیز باید بر تصمیمات ۶ فقیه که جایگاهشان هیات اجرایی انتخابات مجلس خبرگان است، نظارت استصوابی داشته باشد.ایشان با بیان این که در قانون انتخابات مجلس خبرگان رهبری هم این موضوع تصریح شده است، اظهار داشت: در عمل زمینه این نظارت توسط دبیر محترم شورای نگهبان هنوز فراهم نشده است.ابراهیمیان اضافه کرد: منظرم تا زمینه این نظارت فراهم شود تا پس از اطلاع از فرایند و چگونگی احراز صلاحیت ها، اظهار نظر کنم.وی تصریح کرد: اگر ان شاء الله در آینده ایشان زمینه طرح موضوع و بررسی شیوه احراز صلاحیت ها را در جمع ۱۲ نفره مشخص کردند، من هم اطلاعات به میزانی که بدانم در اختیار رسانه ها قرار خواهم داد.وی در پاسخ به این سوال که از ۶ فقیه تنها سه نفر می توانند نسبت به بررسی پرونده های داوطلبان خبرگان رهبری در استان تهران اقدام کنند، آیا این مساله اختلالی در رای اکثریت ایجاد نخواهد کرد؟ گفت: به عنوان عضو این شورا هیچ اطلاعی از کم و کیف مساله بررسی صلاحیت های خبرگان رهبری ندارم.ابراهیمیان در پاسخ به این سوال که شما در گفت و گوی قبلی اعلام کرده بودید که درباره نظارت استصوابی، از دبیر شورای نگهبان هم پابینترم، افزود: تصور می کنم التزام عملی من در مورد نظارت استصوابی در تمام انتخابات من جمله انتخابات خبرگان بیشتر از سایرین است..

واحدمرکزی خبر نوشت:نتایج تایید و رد صلاحیت نامزدهای مجلس به تفکیک استان‌ها منتشر شد و براساس آن استان همدان با ۶۹ درصد و استان البرز با ۲۹ درصد بیشترین و کمترین میزان تایید صلاحیت داوطلبان انتخابات مجلس را در میان استان‌های کشور داشته‌اند.

قاصد روزان ابری

داروک کی می‌رسد

باران

ویژه نامه انتخابات ۱

در مرداد ۶۳ و پس از تشکیل مجلس، میرحسین موسوی توانست مجدداً با ۱۶۶ رای برای نخست وزیری از مجلس رای اعتماد بگیرد. پس از انتخابات ریاست جمهوری در سال ۶۴ و انتخاب آیت الله خامنه ای، جناح چپ خواستار حفظ مهندس موسوی در سمت نخست وزیری بود اما با ترکیب اکثریت نسبی جناح راست در مجلس و عدم تمایل رییس جمهور به ابقای مهندس موسوی، این خواسته بعید به نظر می‌رسید. اما با توجه به نامه امام خمینی به نمایندگان مجلس مبنی بر لزوم عدم تغییر مدیریت اجرایی عالی کشور، نمایندگان مجلس به میرحسین موسوی برای احراز پست نخست وزیری رای اعتماد دادند. رای گیری پر حاشیه‌ای که ۹۹ نفر در آن به نخست وزیری موسوی رای مخالف دادند. مسئله ای که جناح چپ تا مدت ها با عنوان اینکه در مجلس ۹۹ نماینده مخالف امام وجود دارد از آن برای فضاسازی و تقیح جناح راست استفاده کرد .

آیت الله اکبر هاشمی رفسنجانی رییس مجلس بود و چهره‌هایی نظیر مهدی کروبی و محمد یزدی و محمدمهدی ربانی املشی از جمله نایب رییسان مجلس بودند. از جمله مهمترین مصوبات مجلس دوم عبارت است از: قانون مطبوعات، قانون وزارت امورخارجه، قانون خدمت وظیفه عمومی، قانون رشته‌های دانشگاه آزاد اسلامی، قانون واگذاری زمین های کشاورزی به دهقانان و قانون نحوه نظارت شوای نگهبان بر انتخابات‌های ریاست جمهوری و مجلس.

انتخابات دوره سوم مجلس شورای اسلامی در فروردین سال ۶۷ برگزار گردید. سه جناح مؤثر در انتخابات عبارت بودند از جامعه روحانیت مبارز (جناح راست)، مجمع روحانیون مبارز (جناح چپ) و ائتلاف محرومین و مستضعفین شامل دفتر تحکیم وحدت، انجمن اسلامی معلمان و دانشگاهیان (نزدیک به جناح چپ).

این انتخابات با توجه به شرایط حساس جنگ ایران وعراق و نیز شعارهای عدالت طلبانه و حمایت از محرومین و مستضعفان که از سوی جناح چپ سر داده می‌شد، به طرز چشمگیری با پیروزی آنها به پرچمداری مجمع روحانیون مبارز منجر شد به طوری که حدود دو سوم کرسی‌های مجلس را در اختیار گرفتند و در مقابل جناح راست (جامعه روحانیت مبارز) با حداکثر ۱۰۰ نماینده اقلیت بودند. نفر اول تهران در این انتخابات آیت الله هاشمی رفسنجانی بود. در انتخابات مجلس سوم آمار مشارکت تهران ۴۳ درصد بود که نسبت به مشارکت ۶۰ درصدی در کل کشور پایین تر بود. میرحسین موسوی و ۱۸ نفر از کابینه ۲۱ نفری اش از مجلس سوم رای اعتماد گرفتند.

مجلس سوم در مقطعی اکبر هاشمی رفسنجانی و در مقطعی مهدی کروبی را بر صندلی ریاست خود دید. این در حالی است که چهره هایی چون مهدی کروبی و هاشمیان و بیات و موسوی لاری از جمله نایب رییسان این دوره بودند. مهم‌ترین مصوبات و قوانینی که در این دوره به تصویب رسید به شرح زیر است: قانون تصویب ۱۲ آبان به عنوان روز مبارزه با استکبار، قانون ساخت، تکمیل و تجهیز گسترده خوابگاه‌های دانشویی، قانون مربوط به نخستین برنامه پنج ساله توسعه، قانون مربوط به اتاق بازرگانی و اختصاص بودجه برای بازسازی مناطق آسیب دیده جنگی.

رامین ملایی

◆ نظام انتخاباتی آمریکا

در اکثر انتخابات دنیا برای صیانت از آرا و همچنین تضمین برگزاری مناسب آن انتخابات نیاز به یک نهاد یا روند نظارتی است. هدف ما در این سلسله مقالات معرفی اجمالی این روند در کشورهاییست که داعیه دموکراسی دارند و تحلیل و قضاوت درباره درستی این ادعا را به عهده خواننده میگذاریم.

ایستگاه اول ما ایالات متحده امریکاست. کنگره آمریکا همانند اغلب کشورهای جهان -افغانستان، کانادا، روسیه و ...- از سیستم دو مجلسی تبعیت می‌کند که شامل مجلس نمایندگان و مجلس سنا می‌شود. انتخابات مجلس نمایندگان هر دو سال یک بار و انتخابات مجلس سنا هر شش سال یک مرتبه برگزار میشود و رای مستقیم مردم در این انتخابات دخیل است. ترکیب عددی این دو مجلس بدین گونه است که هر یک از پنجاه ایالت آمریکا حق انتخاب دو سناتور را دارند و کرسی‌های مجلس نمایندگان حسب تعداد شهروندان هر ایالات تقسیم بندی می‌شوند که نهایتاً مجلس سنا با ۱۰۰ عضو و مجلس نمایندگان با ۴۳۵ عضو تشکیل می‌گردند. در رابطه با اینکه چه کسانی می‌توانند کاندیدای انتخابات مجالس کنگره شوند بخش دو ماده یک قانون اساسی ایالات متحده آمریکا برای نامزدهای مجلس نمایندگان سه شرط «داشتن سن حداقل ۲۵ سال - شهروندی آمریکا برای هفت سال اخیر - سکونت در ایالتی که تمایل نمایندگی آن را دارند» را لحاظ می‌کند. این شرایط برای نمایندگی مجلس سنا مقداری سفت و سخت‌تر می‌شود بدین گونه که در بخش سوم ماده اول قانون اساسی کف سنی نامزدهای سناتوری را روی ۳۰ سال قرار می‌دهد و حداقل نه سال شهروندی آمریکا در کنار سکونت در ایالت مورد نظر سه مشخصه‌ای می‌شوند که هر نامزد انتخاباتی باید آن ها را داشته باشد. مسئول بررسی این ویژگی ها برای نامزدهای هر مجلس خود نمایندگان آن مجلس هستند و البته شایان ذکر است که این نظارت بعد از رای مردم شکل میگیرد. بدین شکل که در چند مورد پیش آمده فردی که هنوز ۲۹ ساله است با کسب رای مردم وارد سنا شده اما تا روز تولدش ادای سوگند نکرده است. قانون در بخش پنج همین ماده، هر مجلس را «تنها مسئول قضاوت درباره صلاحیت نمایندگان خود» می‌داند، عبارتی که به سبب وجود واژه «قضاوت» برخی تحلیلگران ایرانی را بر آن داشته که از آن به استصواب و نظارت استصوابی تعبیر کنند اما چنین مسئله‌ای اولا با روح حاکم بر قانون اساسی و بنیان انتخابات در این کشور سازگار نیست و ثانیاً تکلیفش در همان بندهای قبلی مشخص شده. در حقیقت هیچ نهادی حق ندارد هیچگونه ملاک صلاحیت یا پیش‌شرطی به جز سه شرط مذکور برای نمایندگان قائل بشود. این مهم هم شامل خود مجالس می‌شود هم شامل ایالت‌ها و دولت. بنابراین هر کس هر سه شرط را دارا باشد توانایی نامزد شدن در انتخابات را دارد. و هر کس با وجود این سه شرط بتواند رای مردم را کسب کند وارد کنگره می‌شود. تنها یک حالت است که در آن نماینده‌ای از حق نمایندگی خود سلب می‌شود و آن در متمم چهاردهم قانون اساسی آمریکا آمده است. طبق این متمم هر سناتور یا مامور فدرال که پس از ادای سوگند خدمت به قانون اساسی اقدام با آشوب کرده و یا با دشمنان کشور همکاری کند صلاحیت باقی ماندن در پست خود را ندارد. این متمم در زمان جنگ داخلی آمریکا به تصویب رسید و هدفش جلوگیری از ادامه حضورکسانی بود که با جنوبیها همکاری کرده بودند. اما آنچه این متمم به میراث گذاشت روش دو سوم بود. طبق این روش و حق مجلسین بر قضاوت درباره صلاحیت نمایندگان خود، هر گاه حداقل دو سوم نمایندگان کنگره (اعم از مجلس نمایندگان و سنا) بر عدم صلاحیت فردی برای حضور در کنگره به اجماع رای رسیده باشند آن فرد از موقعیت خود خلع شده و تنها راه بازگشت فرد به جایگاه قبلی کسب رای حداقل دو سوم اعضای مجلسین در موافقت با بازگشت و تصدیق صلاحیت وی برای کسب آن جایگاه است.همانطور که ذکر شد، در نظام سیاسی آمریکا نظارت پیش انتخاباتی بر افرادی که تمایل به کاندید شدن دارند وجود ندارد و این نظارت از طریق نیروی مردمی در قالب احزاب سیاسی اعمال می‌شود و نظارت پس از انتخابات نیز توسط منتخبین مردم و اکثریت دو سومی آنها انجام می‌گیرد و نه خبری از استصواب هست و نه کسانی که به جای مردم، برای مردم تصمیم بگیرند.

علی مشکوری

باران

همکاران این شماره:

علی احمدی،پرِسا پور تقی، امیرمحمد تاجیک، نوید رحمانی، محمدحسین سرپوشان حایه علیزاده، علی مشکوری، رامین مولایی

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مدیر مسئول و سردبیر: پوریا تاتاری

شماره مجوز: ۴۶۸/ک/اش

اخبار انتخابات را در کانال (موج نو دانشگاهیان مشهد) دنبال کنید

@mowj_no

